

Suvremeno ropstvo generacije Z

OPATIJA, 2018. GODINA MMXVIII

Ljudi čitaju brzo, loše i sude prije no što su shvatili. Počnimo dakle od početka. To neće biti zabavno ni za koga, ni za mene. Ali treba pogoditi klin u glavu!

J.P. Sartre

Dragi svi!

Za početak, želimo s vama podijeliti naše zadovoljstvo činjenicom da je ovo projekt koji je okupio učenike i nastavnike svih opatijskih srednjih škola: Gimnazije Eugena Kumičića Opatija, Hotelijersko-turističke škole Opatija, Obrtničke škole Opatija i Ugostiteljske škole Opatija. Pozdravljamo naše zajedničko sudjelovanje u projektu pod nazivom „Suvremeno ropstvo generacije Z“ i nadamo se da će čitateljima ove novine biti korisne i zanimljive!

Cilj ovog uratka je bila prilagodba ovogodišnje teme Dana antifašizma u Opatiji mladim ljudima, našim učenicima, koji zbog svakodnevnog svojevrsnog uranjanja u različite oblike suvremenih ropstava često, čini se, nisu svjesni zamki ovih novih vrsta „fašizama“.

Stoga, bilo je važno pronaći metode i postupke koji nam mogu pomoći da postignemo odmak, razvijemo svijest i jasnije doživljavamo svoju svakodnevnicu, a možda je i promijenimo...

Željele smo učenicima pružiti znanje i vještine potrebne za učinkovito promišljanje društva i svijeta u kojem živimo, pružiti praktična iskustva sudjelovanja u ostvarivanju projekta te razvijati svjesnost o važnosti građanskog djelovanja.

O čemu je zapravo riječ?

Pojam ropstva odnosi se na iskorištavanje pojedinaca radi stjecanja koristi. Ono se javlja u raznim oblicima, ponajviše kao dužničko i ugovorno ropstvo, svojstveno suvremenom svijetu, a ponajmanje kao uvriježena povjesna slika ropstva. Pored toga, trgovina ljudima, seksualno ropstvo i prisilni rad djece ostaju goruća aktivistička međunarodna tema, tek prigodno medijski vidljiva.

No ono na što smo se doista željele usredotočiti je generacija Z. Sudjelujući u raspravama na zadatu temu, učenici su propitivali koliko se ona njih samih dotiče, koliko su dio mreže vrlo sofisticiranih sustava iskorištavanja – kroz kupovinu, društvene mreže, izloženost medijima, sustav školstva....

Također bismo htjele pripomenuti – tiskane novine, kao medij, izabrane su sasvim namjerno. Smatramo da je mogućnost temeljitog čitanja i pisanja preduvjet svakog kritičkog mišljenja. Stoga se vraćamo na početak, na ono od čega smo gotovo odustali, na ono što se smatra nevažnim, a to je znati pomno čitati, preispitivati analizirajući i odgovorno sintetizirati pisanjem. Novina, kao zaboravljeni, opipljivi oldschooldformat, to potiče!

Zamijenimo skrolanje listanjem novinskih stranica i pokušajmo disciplinirati um!

Iluzija slobode izbora

Kroz povijest nisu svi ljudi uživali jednaka prava ni slobodu izbora, kao ni sva prava koja imamo danas. Pravo na slobodu izbora često je bilo ukidano zbog rasnih, vjerskih, nacionalnih, spolnih i raznih drugih nejednakosti. Možemo reći kako smo danas, u 21. stoljeću, doista napredovali u svim aspektima života pa i ljudskih sloboda. Međutim, iako u većem dijelu svijeta zakon svimajamči jednaka prava, to u praksi nije uvijek tako.

U većini zapadnih zemalja pravo na izbor je na visokoj razini. Primjerice, u većini država SAD-a, kao i u velikom dijelu zapadne Europe, legalizirani su istospolni brakovi. Pravo na izbor religije uživaju stanovnici većine država svijeta i smatramo ga jednim od općeprihvaćenih prava.

Na području Balkana jak je utjecaj religije i tradicije i drži se do starih običaja koji vuku korijene još iz vremena pokrštavanja Hrvata. Iako takav mentalitet ima svojih prednosti, u vidu očuvanja starih vrijednosti i kulture, nerijetko nameće svoja načela i svjetonazore. S vjerskog stajališta istospolibrakovi se smatraju grješnjem, stoga istospolibrak nikad nije legaliziran u Republici Hrvatskoj. Pripadnike LGBTI zajednice i dalje često strogo osuđuju katolici, muslimani i pravoslavci, a netrpeljivost je ponekad tolika da dolazi i do fizičkog sukoba.

Pravo na pobačaj i dalje je aktualno pitanje diljem svijeta. Stavovi o ovome pitanju prilično su podvojeni zbog moralnih i religijskih vjerenja i načela, ono također otvara i mnoštvo potpitanja o tome treba li dozvoliti pobačaj silovanim ženama, ženama koje nose bolesnu djecu, ženama koje su u potencijalnoj životnoj opasnosti od samog poroda.

Pravo na političku opredijeljenost službeno je prisutno u mnogim demokratskim zemljama, ali su mišljenja i stavove većine ljudi oblikovali mediji, pa i sami političari koji često svojom demagogijom, populizmom i raznim drugim metodama manipuliraju masama u svoju korist.

Iako je društvo na području ljudskih prava i sloboda uvelike napredovalo, i dalje ostaje još mnogo prostora za napredak. Smatram kako slobodu izbora i dalje učinju okruženje, ljudi i njihova mišljenja i uvjerenja te da smo i dalje daleko od potpune slobode svake individue.

Duško Janjatović, 2.a

Mladi kao robovi brendova

U današnje vrijeme brendovi su vrlo popularni i nošenje markiranu odjeću često se viđa. Mladi razmišljaju kako će, ako nose markiranu odjeću, biti *cool*svima. Često su mladi i maltretirani zato što ne nose markiranu odjeću, vršnjaci ih zadiraju, govore im kako su siromašni i jedni. Smatram to nemoralno, jer uz već postojeće načine segregacije danas postoji i noviji način. Uglđeni koji imamo u društvenim medijima i u javnosti, a ne o tome kako izgledamo ili se odjevamo. Naravno da si svi ne mogu priuštiti

IZDAJE:
Gimnazija Eugena Kumičića Opatija
Drage Gervaisa 2, 51 4100 Opatija
Udruga antifašista i antifašističkih boraca Grada Opatije, Nazorova ulica 1, 51410 Opatija

UREĐUJE:
Redakcijski kolegi Gimnazije Eugena Kumičića Opatija u suradnji s Ugostiteljskom školom Opatija, Hoteliersko-turističkom školom Opatija i Obrtnečkom školom Opatija.

Kafka, vradi se!

Kafkino djelo „Preobražaj“ čita se već desetljećima kao obvezan lektirni naslov, a sve s ciljem da urazumi narod i postane svojevršno upozorenje i opomenu čitateljima da ne postanu robovi svakodnevice kao glavni lik djela Gregor Samsa. Zanimljivo je i pomalo tužno da danas ljudi sve više postaju Gregorima pa se ova Kafkina naizgled neobična pripovijetka čini poput prikaza svijeta u kojem danas živimo, odnosno točnim predviđanjem stanja stotinu godina unaprijed.

Neprihvaćenost, netolerancija i socijalna isključenost neki su od glavnih i najvećih problema suvremenog čovjeka. Do njih dolazi upravo zato što svijet u kojem živimo funkcioniра tako da ne marimo za druge, već se samo i isključivo brinemo o osobnim željama i dobrotobi. Otkazi, nepoštivanje prava radnika i niske plaće, ali i nezaposlenost, još su jedan od faktora nezadovoljstva i nonkonformizma.

Siromaštvo, glad i neimaština veliki su problemi koje je gotovo nemoguće iskoristiti u potpunosti, a s kojima se današnje društvo u sve većoj mjeri susreće. Razne bolesti, uzrokovane upravo lošim životnim uvjetima, populaciju tjeraju na podizanje basnoslovnih kredita kako bi pomogli sebi ili svojim najbližima, a to rezultira time da ljudi više ne pronalaže izlaz. Iz svega navedenoga proizlazi i nezadovoljstvo samima sobom i manjak samopouzdanja. Kako će se prosječan čovjek boriti s ovim problemima i nedaćama? Učiniti će upravo ono što je činio i Gregor Samsa. Učiniti će

ono što se u tom trenutku čini ispravnim-pokušat će pobjeći od stvarnosti. Samsa je problem u privatnom životu želio riješiti pretjeranim zalaganjem na poslu, a danas su „rješenja“ sve raznovrsnija. Gregorov način rješavanja problema je najbezboljniji, ali sve su češći eskapizam i izoliranje u vidu brojnih ovisnosti: droge, kockanja, alkohola, opijata. Poduzimaju se drastične mjere, a sve u nadi da će biti bolje, da će se stvoriti nade te da će se pronaći pomoći. Valja se zapitati hoće li nam bježanje od problema i stvarnosti doista pomoći. Iz Gregorova, ali i brojnih drugih primjera, uvidimo da eskapizam nije rješenje, da tako tonemo sve dublje i dublje u more razočaranja, neugode i tjeskobe. Eskapizam je idealan način za trenutnu satisfakciju, ali dugotrajno može imati ozbiljne posljedice. Gregor je postao kukac, gotovo robot, koji svakoga dana ponavlja iste radnje sve dok njegov život potpuno ne izgubi smisao. U 21. stoljeću robova je sve više, ali i sve više ljudi postaje robotima.

Novo doba donosi i sve više problema, ali važno je u njima se suočiti i razumjeti da bježanjem nećemo ništa postići. Bježanjem dokazujemo da nismo dovoljno snažni da ih prebrodim. Potrebno je iskoristiti sve prednosti današnjice, koja nam nudi lagodniji način življenja, te se na taj način oduprijeti problemima i pobijediti u izazovima koje donosi život. Ne smijemo dopustiti društvu da nas pretvoriti u pokorne robe, već društvo trebamo dokazati da smo daleko iznad toga.

Petra Pešić, 4. a GEK

Dječji rad

Iako se već drugo desetljeće 21. stoljeća polako primiče kraju, dječji je rad jedna od aktualnih i kontroverznih tema u našem društvu. Rad malodobne djece nije toliko raširen problem u europskim državama, ali mnoge države Trećega svijeta poznate su upravo po mukotrpnom radu djece. U tu kategoriju većinom ulaze afričke i azijske države.

Dječji rad odnosi se na zaposljavanje djece, što im onemogućava normalno djetinjstvo i redovno školarvanje. Također, zapošljavanje djece je apsolutno nemoralno jer im šteti fizički i psihički.

Cinjenica je da su tijekom 19. i početkom 20. stoljeća

mnoga djeca u dobi od 5 do 14 godina, iz siromašnijih obitelji, radila u Evropi, Sjedinjenim Američkim Državama i mnogim kolonijama pod europskom vlašću. Radila su uglavnom u poljoprivredi, tvornicama, rudnicima ili kao nosači novina. Neka su radila i noćne smjene u trajanju od 12 sati, što je fizički i psihički negativno za osobe koje se tek razvijaju i prolaze razdoblje puberteta. Međutim, povećanjem prihoda kućanstava, većom dostupnošću škola i novim zakonima, stopa dječjeg rada je poprilično pala.

Ali ovdje nije važna sama povijest dječjeg rada. Prošlost bi trebala ostati prošlost. Problem je što dječji rad postoji danas. Dok mi izlazimo s prijateljima, ručamo sa svojom obitelji i idemo u školu, mnogobrojna djeca mukotrpno rade ne bi li nama omogućila ono što smatramo najbitnijim: novi par hlača, majice ili teniske.

Dok se mi žalimo kako nam je teško u životu, jedno dijete u Etiopiji, dijete koje radi 13 sati da nam omogu-

uje biti tako. Primjerice, na tržištu ima punokrivo-tvorna, a ljudi često ne razmišljaju o tome. Kada vide oznaku brenda, odmah pomisle da je proizvod kvalitetan. Ta opsesija brendovima je pomalo suluda, mlađi se više fokusiraju na tonego na ono što je uistinu važno u životu: edukaciju, humanost, suočjećajnost... Smatram da bi mladima bilo lakše kada im suvremeno, potrošačko društvo ne bi nametalo brend kao ideal ljepote, sreće i mladosti. I, naravno, kada bi razmišljali drugačije, imali svoje ciljeve, bili tolerantniji, potrudili se razumjeti i upoznatidruge svijet oko sebe. Brendovi nisu nešto što bi na naš život trebalo utjecati toliko intenzivno. Štoviše, ne bi trebalo utjecati uopće...

Andrea Terek, 2.B, HT

markiranu odjeću, a neki jednostavno i nemaju tu potrebu. Reklameraznih brendova je preuveličavanju njihovog kvalitetu i često su neistinite. Ali upravo zbog takvih reklama i razmišljanja, mi mladi smo robovi brendova koji nam nameću svoje proizvode poluistinitim opisima i, bez da smo toga svjesni, upadamo u tu zamku i kupujemo ih. Čak i kada jesmo svjesni, ne možemo to kontrolirati. Pojam markirane odjeće većina veže uz kvalitetu, što u naravi nije uvijek slučaj. Naime, takva odjeća može, ali i ne mora biti kvalitetna, visina cijene ne jamči iznimnu kakvoću proizvoda. Iako vjerujemo da je proizvod nekog brenda dobre kvalitetene moga

IDEJNI KONCEPT:

Gimnazija Eugena Kumičića Opatija
Drage Gervaisa 2, 51 4100 Opatija
Udruga antifašista i antifašističkih boraca Grada Opatije, Nazorova ulica 1, 51410 Opatija

Zahvaljujemo mentorima na suradnji:
Anka Ostojić, prof.
Sandi Basić, prof.
Emina Mulaosmanović, prof.

LEKTORIRALA: Tea Dedić, prof.

OSMIŠLJENO U SKLOPU

9. Dana antifašizma u Opatiji
7.- 9.3.2018.

KONTAKT:

ivanca.cerneha@skole.hr
sara.meszaros@skole.hr

TISKARA: Tiskara Impress, Matulji

NAKLADA: 200 komada

či „najbitnije“ stvari u životu, trenutno umire od gladi i u bolovima. A za što? Za manje od 20 centi dnevno. Jesu li stvari, odjeća i obuća, doista vrijedna muka i izglađnjivanja djece?

Dječa čine 22% radne snage u Aziji, 32% u Africi, 17% u Latinskoj Americi, 1% u SAD-u, Kanadi, Europi i drugim bogatim državama. Udio djece radnika značajno varira među zemljama, pa čak i regijama unutar tih zemalja. Afrika ima najveći postotak djece radnika u dobi od 5 do 17 godina, aukupan ih je broj preko 65 milijuna. Azija, s većom populacijom, ima najveći broj djece radnika, to oko 114 milijuna. Latinska Amerika i Karibi imaju nižu ukupnu gustoću naseljenosti, ali na 14 milijuna djece radnika također imaju visoke stope iskoristavanja djece.

Digitalno nomadstvo, kao i sve vrste rada, ima i neke nedostatke. Čest primjer rizičnosti ovoga posla jest što klijent mogu bez razloga prekinuti ili jednostavno ne produžiti ugovor sa zaposlenikom. Također, zbog stalnih putovanja, odnosno promjena mesta boravka, digitalni nomadi nemaju mogućnost dugoročnog povezivanja s određenim osobama i stvaranja čvršćih veza. Digitalni su nomadi konstantno udaljeni od svog doma, odvojeni od svojih starih prijatelja i vlastite obitelji, što je također mnoga u djece počela raditi kod kuće kako bi pomogla svojim roditeljima oko upravljanja obiteljskim gospodarstvom. Dječa u Africi danas su često prisiljena na eksploracijski rad, zbog obiteljskog duga i drugih finansijskih čimbenika, što dovodi do trajnog siromaštva. Ostale vrste domaćeg dječjeg rada uključuju rad na komercijalnim plantažama, prošačenje i prodaju. Procjenjuje se da oko 5 milijuna djece trenutno radi na području poljoprivrede, a taj se broj stalno povećava u vrijeme žetve. Uz 30% djece koja se bave branjem kave, procjenjuje se da 25tisuća djece školske dobi radi u digitalnom nomadstvu.

Hana Babajć, 4. a, GEK

Digitalizacija i kognicija - jesmo li sve plići?

Tehnologija je danas svagdje. Kud god se okrenemo susrećemo nas pogled hladnih, elektroničkih uređaja. Nema bijega od tehnologije. Ona jest rezultat, kao i dokaz, naših vještina, sposobnosti i inteligencije. Kao gospodari, mi ju kontroliramo ona nam služi kako bi nam riješila zadatke i probleme, pomogla nam i olakšala svakodnevne radnje. Danas nam je tehnologija pridjelo potrebna kako bismo suzbili dosad, nadopunili autobusnu karticu, napravili računalnu prezentaciju iz nekog školskog predmeta, služi nastavniku da upiše ocjene u e-Dnevnik, trebamo ju čak i da bismo prijavili ispite državne mature. Zbog nje brže, jednostavnije i pregleđivije obavljamo različite zadatke. Zašto bismo

Na prvu pomicao, pogotovo mladim generacijama, tehnologija ne predstavlja nikakvu prepreku, zlo ni opterećenje. Danas već svatko ima u obitelji barem jedno računalo, televiziju i pametni telefon. Tehnologija je dio naše svakodnevice, no, u stvarnosti, ona je i dio nas samih. I znanstvenici su u početku misili kako ćemo sjajno napredovati uz pomoć tehnologije. Zato se danas sve više razgovara o uvođenju računala ili tablet računala u škole. Zašto ne? To bi zasigurno

čunala u škole. Zašto ne? To bi zasigurno

Lorena Pekić, 4. a GEK

DIGITALNO NOMADSTVO

U posljednje se vrijeme ubrzano razvija tehnologija, a samim time i digitalizacija društva. Upravo zahvaljujući digitalizaciji, sve je više takozvanih digitalnih nomada; ljudi koji rade u digitalnoj industriji i/ili koriste mobilnu tehnologiju u svrhu obavljanja svoga posla izvan ureda. Digitalno je nomadstvo prepuno mogućnosti te se broj digitalnih nomada konstantno povećava.

Digitalno nomadstvo ima jako puno pozitivnih strana, a digitalni nomadi broje mnogo lijepih iskustava u radu. Jedna od prednosti digitalnog nomadstva jest da se posao ne treba više obavljati u uredima, već je to moguće činiti gdje god se nalazili, jedini uvjet jest internetska veza. Digitalni nomadi dakle imaju priliku putovati i raditi istovremeno, birajući ugodnu okolinu koja im pruža mogućnost radana egzotičnim destinacijama, često na drugome kraju svijeta (Tajland, Indonezija, SAD...). Kako uobičajeni radni tjedan, zbog mnoštva obaveza, najčešće ne odgovara potrebanu čovjeku suvremenoga doba, digitalno nomadstvo je i tomu idealno rješenje jer nudi fleksibilno radno vrijeme. Tako zaposlenici imaju više vremena za sebe, svoje obitelji i hobije što ih čini motiviranjima te, posljedično, produktivnijima. U prilog važnosti fleksibilnih opcija rada ide i zakon koji jamči

Djeca u plemenu ne znaju što je mobitel, laptop ili tablet, ali se svejedno zabavljaju

U Amazoni je otkriveno novo pleme. Kada je netko ovo pročitao sigurno se zapitao „Zar još uvijek postoje plemena?“ Znamo da svako pleme ima svoju kulturu i jezik. Svako se pleme po tome i razlikuje. Kultura je skup znanja, vjerovanja, navika i običaja nekoga naroda. U tekstu je spomenuto da pleme još nije imalo kontakt s civilizacijom. Civilizacija nas je stvorila onakvima kakvi smo danas.

Danas su ljudi poput nekih robota. Ustanu se, doručkuju, idu na posao, dođu kući, ručaju i sjednu pred televizor. Već od malih nogu djeca koriste elektroniku koja nam oduzima vrijeme, a njega bismo mogli potrošiti na nešto korisnije. Vjerujem da, za razliku od nas „civiliziranih“ ljudi, ljudi iz plemena svoj dan potroše na nešto bolje. Oni, umjesto posla u uredu, rade vani na zraku, uz prijatelje. Djeca u plemenu ne znaju što je mobitel, laptop ili tablet, ali se svejedno zabavljaju na neke svoje načine ili pomažu i uče od starijih. U današnje vrijeme sve više ljudi je pod stresom. Možda ljudi iz plemena nisu ili su to u manjoj mjeri od nas. Svakim se danom ljudi sve više prave da su sretni, ali duboko u sebi znaju da to i nije baš tako. Mi koji imamo moderne kuće ili stanove i odjeću koju god poželimo i dalje nismo zadovoljni. Uvijek želimo više nego što imamo. Za razliku od nas, ljudi iz plemena su zahvalni na drvenim nastambama u kojima žive i na ono malo odjeće koju posjeduju. Danas se sve više djeca žali što mora u školu, ali djeca iz plemena nemaju tu mogućnost. Dok oni pješače, možda čak i bosi, mi se vozimo u skupocjenim automobilima.

Zapitate li se ikad kakav je njihov život? Koliko je njihov život zapravo težak, a oni se ni na što ne žale, dok mi, koji imamo sve, svakim danom nađemo neku sitnicu koja nam se ne svida?

Angela Basan, 1. a GEK

Novi oblici nejednakosti

Od rođenja smo nejednaki. Dijelimo se prema spolu. Jesam li djevojčica ili dječak? Tijekom školovanja jedjimo se na lošije učenike i one uspješnije, sportaše i one koji nisu baš za to. Mnogo je oblika nejednakosti mnogo je pogleda na nejednakost.

Zadnjih godina dana u medijima često slušamo o izbjegličkoj krizi. Ljudi, čije je domove pogodio rat, bježe ne bi li našli bolji život. Čovjekov primarni instinkt je onaj za preživljavanjem. Mnogo puta smo tijekom povijesti svjedočili kako ljudi „zaboravljuju“ na ljudskost kada im je život ugrožen. Veliki stres nas svodi na primarne instinkte.

Današnji svijet je pun nejednakosti. Počinimo od imovinskog stanja. Svijet je pun ekstremno siromašnog stanovništva i onih suprotnih. Onih koji si ne mogu priuštiti osnovne uvjete i sredstva za život i onih koji imaju toliko da ne znaju što bi s time činili. Naš način života povezan je s društvenim i ekonomskim promjenama, usudila bih se reći da ovisimo o njima. Jaz između bogatih i siromašnih danas je možda i puno veći nego prije 30 godina.

Često čujemo kako se u poslu javlja i nejednakost među spolovima. Zašto se ženu prije zapošljavanja pita namjerava li uskoro imati djecu? Ako je odgovor potvrđan, teško da će dobiti posao. Više puta sam čula da su žene za obavljanje istih poslova plaćene manje od muškaraca. Svaka peta osoba vjeruje da su žene inferiorne muškarcima, da bi trebale ostati kod kuće jer su muškarci sposobniji za rad. Ustavom su ženama i

Kako prepoznati istinu u svijetu govora mržnje, senzacionalizma i dezinformacija

KAOS ZVAN FACEBOOK

Da je pero ubojiti od mača, naučili smo još u osnovnoj školi. Umeđuvremenu, pero su zamijenile društvene mreže. A one su omogućile da plasiranje informacija postane brže nego ikada. Kako odlučiti koji su izvori informacija vjerodostojni? Kako se obraćati s govorom mržnje i širenjem lažnih vijesti na internetu? U Hrvatskoj, sudeći prema najavama, donošenjem još jednog novog zakona, Facebook, kompanija koja ima više od dvije milijarde korisnika, će koristiti krite kako bi utvrdio koje medijske kuće korisnici Facebooka smatraju vjerodostojnjima.

Za sruživanje govora mržnje lažnih vijesti na internetu, u Hrvatskoj, izgleda, nije dovoljan postojeći Kazneni zakon. U najavi je novi zakon, iako bez ikakvih procjena na koga bi se točno zakon odnosio, tko bi ga provodio i što, ustvari, nije valjano s postojećom zakonskom regulativom. Neki od onih za koje je najavljeni da bi trebali sudjelovati u njegovoj izradi - o tome znaju samo iz medija. Za utjehu nam ostaje činjenica da nadrige zemlje, među kojima i države Europe unije, pitanje govora mržnje i lažnih vijesti na internetu još nisu riješile. Nije upitno da potreba za regulacijom društvenih mrežapostoji, pitanje je samo kome će to rješenje više odgovarati, potrošačima ili davateljima usluge.

Naime, korisnici suskloni smetnuti s umu da su društvene mreže privatne kompanije kojima građani pristupaju na osnovu pravila koja su zadala ta privatna poduzeća i čiji su interesi, u končanici, svode na ostvarivanje što većih profiti. Korisnici imaju osjećaj da je riječ o javnoj sferi, što nije tako. Tepatljiva sfera dolazi u sukob s lokalnim zajednicama koje predstavljaju njihove službene vlasti i kojima je zadatak da građanima osiguraju prava i slobode zajamčene ustanom svake od tih država i njegovim zakonima. Uz to, društvene mreže

isu mediji, dakle urednički oblikovan sadržaj, kako ga definira Zakon o medijima. Sadržaj društvenih mreža oblikuju korisnici, odnosno potrošači usluge društvenih mreža, i s druge strane algoritmi koji neke od tih objava slabije ili jače promoviraju.

Odgovornost društvenih mreža može se i treba zakonski regulirati zbog potencijala koji njihov doseg ima na destabilizaciju demokratskih političkih sustava i povjerenja u društvo, prvenstveno putem govora mržnje i lažnih vijesti te netransparentnog financiranja oglasa. Non je dovoljno nametnuti obaveze društvenim mrežama. Možemo donijeti još deseteck zakona i sankcionirati društvene mreže, ali ništa se neće promijeniti dok se ne pojača medijska pismenost i kritičko mišljenje građana, i to prvenstveno kroz obrazovni sustav. Dok sami ne naučimo razlikovati jabuke od krušaka, možemo se samo sudarati u kaosu informacija.

Petra Banić 4.a, GEK

Laura Juric, 1. a GEK
"ZBLJAJEĐELA"

muškarcima zajamčena jednaka prava, ali mnoge žene i danas trpe posljedice društvene, političke i finansijske nejednakosti. Nejednakost je prisutna u svim segmentima života. Rasna, ideološka, nacionalna, rodna, spolna...

Povijest nas uči da nikada ne ponovimo 2.svjetski rat. Antisemitizam je oblik nejednakosti koji je židovski narod pretrpio u tom razdoblju. Holokaust je njegova posljedica. Ipak, nejednakost je i dalje prisutna. Smatram da je nejednakost nemoguće iskorijeniti, ali je moguće poticati toleranciju i razumijevanje. Ako je netko drugačiji, možemo biti tolerantni. Možemo poticati zajedništvo i prigrlići razlike kao nešto zloga čega smo posebni, kako bismo kreirali bolje sutra. Svijet koji se temelji na nejednakosti protkan je mržnjom i nerazumijevanjem osuđen je na ratove, glad i siromaštvo. Takav svijet ne može biti lijepo mjesto. Budimo tolerantni, potičimo zajedništvo i razumijevanje i učinimo svijet boljim mjestom.

Učenica 1.a
Nicole Ivankovic

U posljednje vrijeme možemo pročitati velik broj članaka o jednom od najraširenijih mentalnih poremećaja koji će zasigurno obilježiti čitavo ovo desetljeće, a to je depresija. Prema istraživanjima, svaki peti dvanaestogodišnjak ima neki od mentalnih poremećaja, a upravo je depresija najrašireniji. Broj osoba oboljelih od depresije ne prestanato se povećava iako saznanja o toj bolesti ima jako puno. U čemu je problem?

Zadržimo se na primjeru dvanaestogodišnjeg djeteta malo promislimo. Dijete staro dvanaest godina pohađa peti ili šesti razred, ulazi u pubertet i mnogo toga se u to vrijeme događa u njegovu životu. Mora naučiti nositi se s mno-

tovm pritiska od strane roditelja, društva i škole. Neko djeci to predstavlja velik stres, a kako sva djeca nisu jednakra razumljivo je da će se svako dijete na drugačiji način nositi sa stresom. Ako taj stres postane veći od djetetovo granice podnošenja stresa, dijete pada u depresiju. Depresija je jedna od bolesti koju je tako teško opisati. Ono sto je karakteristično za nju jest to da je neprevidiva. Može se pojaviti bilo kada, ničim izazvana. U tom trenutku počne vas obuhvaćati osjećaj nekontrolirane tuge popraćene osjećajem bezvrijednosti, zlom slutnjama, usporenim mišljenjem i općenito smanjenim psihofizičkom aktivnošću. Zapravo, riječ je o pojavi svih loših emocija u isto vrijeme. Jako teški simptomi, pogotovo za dvanaestogodišnje dijete. Kako bismo pomogli tom djetetu, moramo se zapitati kako takvo što sprječiti. Kako bismo problem sprječili, moramo znati od čega potječe, što ga uzrokuje.

Jedan od uzroka, i zasigurno najveći problem mladih današnjice, jest preopterećenost u školi, odnosno preopterećenost nastavnih sadržaja, što uzrokuje nemogućnost posvećivanja učenju na temeljiti, dubok, promišljen i predan način, već isključivo takav koji će omogućiti ispunjavanje svih obaveza. A obaveza je previše. Kako bi postiglo svoje ciljeve u životu, dijete mora biti spremno prihvati mnoga odricanja. Naime, kako bi dijete u današnjem svijetu postalo uspješno, zahtjeva se od njega velika predanost radu. Potrebno je kontinuirano učiti, svakoga dana po nekoliko sati. Ako uzmemu u obzir dagotovo svaku dijete, uz školske, ima i druge obaveze, jasno je da to dijete neće imati razvijen društveni život, tj. neće imati vremena za sebe. Pitanje je koliko se to loše odražava na razvoj djetetove osobnosti i psihe.

Istraživanja su utvrdila vezu između socioekonomskog statusa i depresije. Rezultati istraživanja pokazali su da je školski uspjeh jedina veza sa pojavnim psihičkim tegobima. To znači da je nužno potrebna intervencija u obrazovni sustav. Trebalо bi olakšati nastavne programe ili ojačati podršku djeci.

Uz spomenute probleme, djeca s mentalnim poremećajima izložena su izolaciji i diskriminaciji. Kod većine djece i te pojave mogu biti pokretači razmišljanja o osobnoj bezvrijednosti i samoubojstvu.

Nakon svega navedenog, preostaje nam posljednje i glavno pitanje: kako pomoći depresivnom dvanaestogodišnjaku? Prema mišljenju stručnih osoba, potrebno je što ranije prepoznati simptome mentalnog poremećaja i reagirati odmah jer neliječen mentalni poremećaj može imati i trajične posljedice. Potrebno je upoznati se s bolesku kako bismo razumjeli što se događa s oboljelim osobom. Potrebno je potaknuti oboljelu osobu da zatraži pomoć. Važno je biti realan u očekivanjima, kako takvu osobu ne bismo obeshrabrili ili u njoj izazvali osjećaj bespomoćnosti, te je važno održavati komunikaciju.

Evidentno je da je upravo škola sa svojim preopštinim nastavnim programima jedan od činitelja koji uzrokuju rast broja djece s mentalnim poremećajima. Smatram da mentalni poremećaji nisu nešto što treba olako shvaćati nadam se da će se u budućnosti broj oboljelih smanjiti, kako bismo ovakvu statistiku broja oboljelih od mentalnih poremećaja mogli ostaviti u prošlosti i usredotočiti se na bolju budućnost.

Matea Topol, 4.a
GEK

Angela Basan, 1. a GEK
"NEZNAM"

Wi-Fi i igara

Danas je nezamislivo da netko nema pametni telefon pomoću kojeg provodi slobodno vrijeme na društvenim mrežama poput Facebooka. Vrijeme se jako promjenilo – današnja djeca „radaju se s mobitelom u ruci“. Tehnologija je napredovala i mobilni uređaji su postali dio svakodnevice. Ne možete nikud otići, a da oke vas nije najmanje desetero ljudi s mobitelom

u ruci. Primjerice, u kaficima mladi sjede za stolom i svi imaju mobitele u rukama. Neki bi rekli da je to veća ovisnost o cigarete ili alkoholu, i slažem se s njima. Nažalost, mnoga djeca i mladi zamijenili su igrama druženje s prijateljima, sjede kod kuće, gledaju u ekrane i tako provode sate i sate svog slobodnog vremena. Djeca sve manje vremena provode igrajući se vani na zraku, manje čitaju knjige, glavna zabava postalo je dopisivanje putem

MODERNO ROPSTVO

U današnjem svijetu sve smo skloniji „robotovanju“ bologovima, brendovima, stilovima. Svi žele biti in, stoga se odjavljujemo kako vide na modnim revijama, internetu, videima... Trendovi se mijenjaju, a ljudi im se samo prilagođavaju. Najčešće su obožavatelji takvih stilova tinejdžeri koji žele izgledati starije i biti u trendu. Noviteti donose blogeri koji sami osmislile nešto ito postajemusthave. Za mene su blogeri osobe koje zarađuju na tuđim manama, a mi smo naivni jer im vjerujemo. Mnogi danas robuju tijelu. Nitko na svijetu nije jednak, no sve češće osobe žele izgledati kao svoji idoli. Zato provode puno vremena u teretanama, ne jedu ili koriste opijate. Sve je povezano sa psihom, ono što zamisli postaje im cilj i ne postoji nitko koga bi takve osobe htjele slušati jer su same sebi najbolji psiholozi.

Tijana Medica, 4.r.

Mare Šimić 1.b GEK
"SLJAKERI"

MODERNO ROPSTVO

U današnjem modernom vremenu, suvremenom svijetu, 21.stoljeću, ima raznih oblika ropstva. Postoji robotovanje tehnologijom, kojim nas mobilni i sve napredniji uređaji za olakšanu komunikaciju i pristup informacijama drže u ovisnosti. Robotovanje izgleda vrlo je prisutno. Ljudi su ovisni o svom izgledu i važno im je što drugi misle o njima. Isprovabavaju razne dijete, vježbe i, ponекad, tablete za mršavljenje. Odlažak u teretanu mnogima ispunjava dan i zadovoljava potrebe za kretanjem. Pored tihmodernih oblika ropstva, danas, u moderno doba, postoji i fizičko ropstvo, gdje jedan čovjek manipulira drugim. Tako se krši pravo osobe na slobodu. Mislim da je to nepravedno jer svaki čovjek ima pravo na slobodu i niješto drugim. Mnogi ljudi ne žele reći da takvo situaciju najčešće to zadrže za sebe ne podjele s drugima. Mnogi ljudi ne žele reći da takvo situaciju i zato mnoge države, institucije i drugi ljudi vjeruju da u 21.stoljeću nema fizičkog ropstva, ali robuje se...

Stella Vučak, 3.r.

INSTANT ZADOVOLJSTVO

Čovjeka na ovom svijetu ne može ništa zadovoljiti. Stvorene je ograničeno i konačno, a teži beskonačnom. Smrten je, a u sebi nosi željuza besmrtnošću. Nesavršen je, a htio bi biti savršen. Mnogo bi htio i u njemu se radaju težnje, ali ih u ograničenom i nesavršenom svijetu ne može zadovoljiti. Napredak znanosti i tehnologije donosi nam mnoge blagodati. Današnji čovjek, u materijalnom smislu, ima više nego ikad. Nostvorio je drugi problem. U njegovoj nutrini zna se pojavit praznina koja se ničim materijalnim ne može ispuniti. Mediji nekritički nude i različite idole. Često su to osobe sumnje prošlosti i neždravog života, povezane s različitim ovisnostima i pojedinim aferama. Tako se stvara iskrivljena slika stvarnosti koju naša percepcija postupno pretvara u realnost i potom polako usvaja. Ta iskrivljena stvarnost postaje dio naše svakodnevice, uvlači nam se pod kožu i, nakon nekog vremena, počinjemo razmišljati na taj način. Da se sve to ne dogodi, mlade ljudi je potrebno odgajati uz pravevrijednosti. Svima su potrebna materijalna dobra, bez njih ne možemo živjeti, ali treba se znati kontrolirati, shvatiti kada idemo krivim putem i na vrijeme s njega skrenuti.

Helena Ljutić, 4.r.

Što bi rekli naši noniči?

Promjene u prostoru

Upitamo li naše none ili noniče li ova naša današnja Opatija imalo nalik na onu iz njihova vremena, zasigurno će nam reći da ih malo toga podsjeća na onu mladu „damu turizma“. I to je istina tako, svaka kuća sada je apartman, hotel je na svakom uglu, turizam je uzeo maha, sve vrvi stranim gostima, ljeti pogotovo - i to iz godine u godinu sve više.

Toliko smo opteretili Opatiju globalizacijom i masovnim turizmom da se više ni ne osjeća ona autentična povezanost ljudi i mjesta. Naša Opatija stvaramo mjestom dolazaka i odlazaka, mjestom gdje se ljudi odmaraju i uživaju u ljepoti Kvarnera. Ali gdje je ona povezano među autohtonim stanovnicima? Natjecanje za bolji apartman, sa više gostiju i boljom ponudom... Zar ćemo dopustiti da se razore zajedništvo i mjesni identitet radi kapitala i ugleda?

Zaista je razočaravajuća činjenica da se uvriježilo mišljenje kako djeca koja dolaze iz takvih, masovnim turizmom oblikovanih sredina imaju lagodan život, bez finansijskih problema, uz mnogo dostupnih slobodnih radnih mjestâ. To je daleko od istine, a zavirimo li ispod površine, vidjet ćemo da živimo u vremenu u kojem se seodigrava nevidljiva borba između lokalnog, tradicionalnog načina života i pokušaja usvajanja suvremenog načina života u čijem je središtu kapital, po uzoru na zapadnu Europu. Toj neprekidnoj borbi ne nazire se kraj, a kao posljedica vidljiva je mogućnost razaranja mjesnog identiteta - onog identiteta koji Opatija čuva stoljećima.

I zato trebamo pronaći učinkovit način koji neće učiniti Opatiju manje važnim turističkim odredištem, već će tu sastavnicu još više povezati s lokalnim karakterom grada i učiniti je gradom koji čuva svoj identitet. Počevši od takvih promjena, mislim da možemo učiniti mnogo i sigurna sam da će turisti, posebno oni stariji, prepoznati sjaj Opatije u svojoj punoj ljepoti, tradicionalnosti i suverenosti.

Ljep pozdrav!
Patricia Gržin, 4.a

U nastavku ovog teksta pobliže ćemo se upoznati s hrvatskom generacijom Z, odrastanjem i posebnostima življena ove moderne generacije u Hrvatskoj.

Začetnici ove generacije u Hrvatskoj su djeca rođena nakon Domovinskog rata. Poputvješnika nekog novog razdoblja, generacija Z predstavlja prve novorođene stanovnike u novoj samostalnoj državi. U ratom opustošenoj zemlji u kojoj se osjećaju posljedice ratnih razaranja, stradanja i masovnog progona, život za većinu stanovnika veoma je težak. Mnogi su ljudi pretrpjeli ogromne gubitke, a hrvatsko gospodarstvo stagnira. Iznimno lošoj gospodarskoj i finansijskoj situaciji, koju su naslijedile sada samostalne države bivše Jugoslavije, popraćenoj ratom i svim njegovim posljedicama, ne pomaže ni tranzicija hrvatskog gospodarstva iz centralnopanskoga socijalističkog gospodarstva na tržišno. U poslijeratnoj Hrvatskoj zabilježen je drastičan pad proizvodnje i nagli porast nezaposlenosti, što još više otežava već dovoljno mukotrpan život Hrvata. Ovakvo lošem stanju pridonosi i grozna privatizacija imovine, čije posljedice su i danas vidljive. Privatizacija je za određene ljudi bila samo prilika za bogatje i stjecanje korist. Odrastanje u okruženju i društvu koje je već naviknuto na političku nesposobnost i korupciju koja se ugradila u sve segmente naših života, kao i sveprisutne medunacionalne tenzije, uvelike utječu na generaciju Z. Rezultat toga je izrazita nezainteresiranost mladih za politiku i generalno razočaranje u sve užu njihove povezane.

Važno obilježje života, odnosno odrastanja pripadnika hrvatske generacije Z i njihovih obitelji je gospodarska kriza koja je započela 2009. godine. Kriza, koja je prisutna i danas, utječe na standard hrvatskih građana, a u sve komercijaliziranim konzumerističkim društvu kupovnu moć opada, dok se tržista šire te tehnologija napreduje. Ljudi su, unatoč teškim finansijskim prilika, zbog konstantne izloženosti medijima, reklamama te stranim trendovima primorani pratiti iste, a zemlji koja iz godine u godinu bilježi rekordne stope nezaposlenosti i siromaštva najviše se grade i otvaraju trgovacki centri. Također, kriza je donijela problem krediti. Za one koji nisu bili dovoljno sretni da se rode u bogatim obiteljima ili naslijede nekretninu, jedini način za rješavanje stambenog pitanja je podizanje kredita s, nerijetko, nepovoljnim kamatnim stopama. Najbolji primjer za to je „slučajifranak“ koji je i danas aktualna tema i koji osteceni građani pokušavaju rješiti.

Potrebljana je revolucija unutar ovoga sporta i njegova rekonstrukcija. Nogomet je nekad bio izlaz iz mraka mnogim ljudima koji su teško živjeli i koji su pronašli sebe u ovoj jednostavnoj igri, koja je time postala više od same igre. Mnogi ljudi su u tom sportu napravili karijere i proživjivali najsrđnije trenutke svoga života. Smatram kako bi se čelnici ovog sporta moralni ozbiljno zapitati u kojem je smjeru otišao nogomet. Je li to samo igra puna žara i optimizmali svijet pun korumpiranosti i prijavog novca u kojem nema više ljubavi prema lopti?

Sven Pobar, 4. a
GEK

Suvremeno sportstvo generacije Z

Generacija Z naziv je za sve one rođene od polovice 90-ih godina prošlog stoljeća pa sve do danas. Pripadnici ove generacije nasljednici su X i Y generacija koje su skrojile svijet kakav danas poznajemo, ali, za razliku od njih, oni predstavljaju jedan novi, budući naraštaj mladih ljudi rođenih u informatičko doba, neodvojivih od moderne tehnologije. Ova generacija, kojoj je nezamislivo život bez pristupa internetu, pametnih telefona i društvenih mreža, polagano odrastajući sve više utječe na svijet te će u bliskoj budućnosti njime upravljati. Danas se u svakodnevnom životu preplavljenom tehnologijom, najbolje nalaze mladi, a kako to i inače biva u različitim generacijama, oni su okarakterizirani ovisno o svojim pametnim telefonima, zaokupljenima virtualnim svijetom, generacijom bez socijalnih vještina. No ovu generaciju, kojoj je cijeli svijet dostupan na zaslonu mobitela i računala, krase tolerancija, inovativnost, prilagodljivost te otvorenost prema novim stvarima.

Lorvo Mandić, 4. a
GEK

ROBOVANJE MEDIJIMA

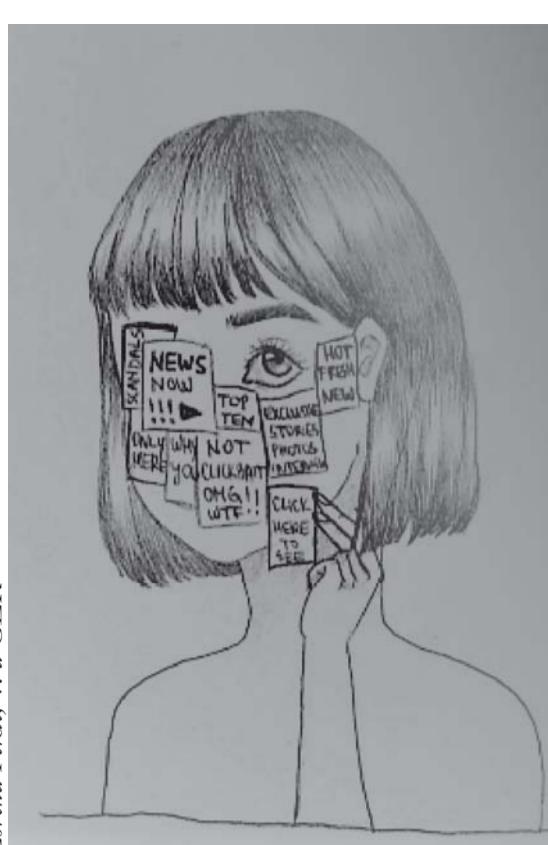
U današnje vrijeme mediji su pridobili svu pozornost. Osobno možda i ne pridajemo toliku važnost medijsima, ali oni utječu na nas i bez da smo toga svjesni, htjeli mi to ili ne.

Smatram da su medijskim odabirom trendova i ideala ljepote najviše pogodeni adolescenti. Mnoge mlađe devojke svakodnevno na društvenim mrežama, televiziji i novinama gledaju slike žena koje danas predstavljaju ideal ljepote. Mnogi mediji puni napisima o tome kako „savršeno“ izgledati, kako imativitu liniju, lijepo lice... Samim time što su usredotočeni na vanjski izgled, a ne unutarnju ljepotu, u mnogim devojkama i dječacima izazivaju osjećaj niskog samopouzdanja i samopoštovanja. Nažalost, svakodnevno u časopisima, novinama ili na Facebooku gledamo slike manekenki i fotomodela koje, u sve većoj mjeri, diktiraju i naš izgled. Slijedeći te savjete za lijep izgled, mladi nisu ni svjesni koliko to daleko može

otići, koliko zdravstvenih problema može izazvati. Dve najpoznatije bolesti današnjice, a koje nastaju pogrešnom percepcijom izgleda, su anoreksija i bulimija. Te dvije bolesti najviše pogađaju mlade devojke koje pokušavaju pobjeći od stvarnosti negirajući svoje tijelo. Sve polazi od jednostavne i bezazlene želje za ljepotom. Te osobe si uskraćuju hranu, samo zato što misle da nisu dovoljno vitke, lijepe, privlačne. Bulimija i anoreksija psihosomatske su bolesti 21. stoljeća. Od njih uglavnom obolijevaju osobe ženskog spola u dobi od 10 do 35 godina. Adolescentice koje pripadaju toj skupini postavljaju si za cilj dostizanje jako niske tjelesne mase te postaju sve kritičnije prema izgledu u svog tijela. Uz to se i socijalno izoliraju. Nažalost, oboljele osobe često umiru.

U vremenu u kojem živimo i u kojem nam svakodnevno nameću neki ideal ljepote treba ostati vrlo jak i ne dopustiti da nam ijedna slika ili medijski napis utječu na osobno mišljenje i samopouzdanje.

Dina Sudar, 4. r

Zabilješke o slobodi - 1. razred

Sloboda je trenutak u životu kada imamo priliku pokazati ono što iskreno jesmo, kada nemamo brigu i kada je jedino važno da mi i naši najbliži budemo sretni. Niko Čule i Alan Marić, 1. r

Za mene je sloboda pravo da kažem svoje mišljenje bez da me se osuđuje. Za mene je sloboda biti okružena prijateljima koji me prihvataju i ne pokušavaju me promjeniti. Lucija Žiganto, 1. r

Osjećam se slobodno kada obavim sve svoje obaveze, kada pričam s roditeljima o stvarima koje me muče. Slobodna sam kada izlazim s prijateljima i kada napravim nešto lijepo za osobu do koje mi je stalo. Rea Jurčić, 1. r

Ja se najslobodnije osjećam kada nisam u prisutnosti odraslih osoba. Kada sam pored njih, osjećam se ograničeno. Petra Čukorović, 1. r

Nisu samo zakoni ti koji krate slobodu. Ono što može kratiti slobodu su ljudi čija mišljenja loše utječu na nas. Ta nas mišljenja potiču dasami sebi uskraćujemo slobodu. Nina Sorić, 1. r

Slobodu ne smijemo shvaćati previše olako, moramo znati da moraju postajati neka ograničenja. Nicole Horvat, 1. r

Možda ne možemo biti slobodni, ali se možemo osjećati slobodno! Rene Heigl, 1. r

Osjećam se slobodno kada sviram gitaru. Zato što sam ja taj koji povlači žice i što sam ja taj koji stvara glazbu. Mogu je stvoriti kako hoću i kada hoću, bez ikakvih ograničenja. Dominik Žiganto, 1. r

Slobodnom se osjećam kada treniram gimnastiku. Najslobodnije se osjećam kada radim vježbe u zraku. Jednostavno, tada se osjećam kao da letim i kada sam slobodna! Maria Malnar, 1. r

Sloboda je odlazak u dučan, u školu, odlazak svojim roditeljima. Ona je najvažnija stvar u ljudskom životu! Ona nam daje pravo da se izdvajamo, da pokažemo svoje mane i vrline. Kada ne bi bilo slobode, bismo li se uopće razlikovali? Julija Ughetti, 1. r

Sloboda je stanje uma koje mnogi ljudi teže ostvariti jer smatraju da će im život biti savršen i bez stresa i brije. Međutim, sloboda je samo drugi naziv za savršenstvo. Ona ne postoji, barem ne kod ljudi. Sloboda je usko povezana uz bit života. Zašto? Zato što život stvara prepreke, a naša bit je da ih rješavamo i prelazimo, na taj način možemo iskusiti istinski život. Sloboda ima cilj umanjiti prepreke, tj. kompletno ih eliminirati, što

uvelike utječe na bit našeg života. Bez prepreka naš život gubi smisao, postaje nezanimljiv i neproživljiv.

Karl Tomšić, 1. r

Sloboda je divan osjećaj! Trebamo se truditi što više izlaziti u prirodu. To nas vraća u jedno prošlo vrijeme, kada smo bili puno slobodniji i opušteniji.

Matija Reljanović, 1. r

ROPSTVO GENERACIJE Z

...Svaka generacija nosi svoja obilježja i karakteristike s kojom se njeni pripadnici često poistovjećuju kada vremje učini svoje, kada jedna generacija zamijeni drugu. Kada se to dogodi, na svoje doba mlađost, odrastanju, idealu, često gledaju s nostalgijom, a na pripadnike nove generacije s nerazumijevanjem. Određene generacije kroju društveni kontekst u kojem se nova generacija nalazi, političke i ekonomski procese i promjene, važna društvena zbivanja, stanje na tržištu rada, razvoj industrije tehnologije, a sve to značajno utječe na oblikovanje nove generacije, na ponašanje i djelovanje njenih pripadnika, kolektivne vrijednosti, norme i stavove.

Gledajući nogomet današnjice, iznosi plaćeni za transverzalne igrače iz jednog kluba u drugi doseg, „umjerenih“ nekoliko desetaka milijuna eura. Tokuši je svotu nekada bilo nezamislivo potrošiti na jednog igrača kad je tim iznosom moguće potpuno rekonstruirati stadion. Postavlja se pitanje kojem trenutku će svjetski sportski uglednici povuci crtu i shvatiti o kakvom se sačinjenoj odlučnosti i djejstvujući na slobodnu godinu.

Svake četiri godine održava se jedno od najzanimljivijih natjecanja u sportskom svijetu, a to je Svjetsko nogometno prvenstvo. Na prvenstvu se natječu 32 reprezentacije čije je cilj, naravno, pobjediti i osvojiti titulu svjetskog prvaka. Domaćin, država u kojoj se natječanje održava, mora imati nekoliko vrhunskih stadiona koji će se koristiti za utakmice i druga događanja. Ljudi vide samo onu lepuštu stranu organizacije takvog natjecanja, dok ona koja treba doći na svjetlostajne zauvijek u sjeni ljestve natjecanja. Naime, održavanju prvenstva prethode izgradnja i pripreme stadiona i objekata koji će služiti kao pokazatelj dobrog gostoprimstva. Ali, u sjeni prvenstva nalaze se milijuni potrošeni na izgradnju i uređenje infrastrukture potrebne za održavanje natjecanja, milijuni koji su mogli biti potrošeni na nešto zajednici korisnije. Što je još gore, moram spomenuti da se tijekom priprema za prošlo takvo natjecanje, Svjetsko nogometno prvenstvo u Brazilu, dogodilo stotinjak smrtnih slučajeva koji su rezultat neadekvatnih uvjetara. Radnici su radili za vrijeme ogromnih vrućina i ostalih ekstremnih vremenskih uvjeta, a sve za druge. Međutim, ova generacija okreće se prošlosti zbog nesigurnosti, okreće se domoljublju i nacionalizmu, manje je socijalno osjetljiva od drugih generacija, nezainteresiranom za društveno-političku scenu.

Smatram da smo generacija iluzije slobode izbora, zatriveni u svojim mislima i ciljevima, vjerujemo da o svemu možemo slobodno odlučivati jer se u životu pojavljuje jedna te ista priča, samo sa drugim kulismi. Matea Šarac, 4. r

Stadion kao paradigma društva

Sport nas već tisućama godina, na svjetskoj razini, potiče na aktivnost, zdrav način života i, dakako, zabavu. Tako je bilo i prije samo pedesetak godina, sport je još imao takvu ulogu, a mnogi sportaši bili su uzori mlajunima djece i mlađih koji su sanjali da će jednog dana postati baš kao oni. Natjecanjem posljednjih desetljeća sport je postao pravi marketinški produkt. Deseci tisuća ljudi bogatese na račun nečega što jetreballo biti sačinjeno od dobronamjernosti i sportskog duha, a postalo je svesamo ne to.

Gledajući nogomet današnjice, iznosi plaćeni za transverzalne igrače, iz jednog kluba u drugi doseg, „umjerenih“ nekoliko desetaka milijuna eura. Tokuši je svotu nekada bilo nezamislivo potrošiti na jednog igrača kad je tim iznosom moguće potpuno rekonstruirati stadion. Postavlja se pitanje kojem trenutku će svjetski sportski uglednici povuci crtu i shvatiti o kakvom se sačinjenoj odlučnosti i djejstvujući na slobodnu godinu.

Svaki četiri godine održava se jedno od najzanimljivijih natjecanja u sportskom svijetu, a to je Svjetsko nogometno prvenstvo. Na prvenstvu se natječu 32 reprezentacije čije je cilj, naravno, pobjediti i osvojiti titulu svjetskog prvaka. Domaćin, država u kojoj se natječanje održava, mora imati nekoliko vrhunskih stadiona koji će se koristiti za utakmice i druga događanja. Ljudi vide samo onu lepuštu stranu organizacije takvog natjecanja, dok ona koja treba doći na svjetlostajne zauvijek u sjeni ljestve natjecanja. Naime, održavanju prvenstva prethode izgradnja i pripreme stadiona i objekata koji će služiti kao pokazatelj dobrog gostoprimstva. Ali, u sjeni prvenstva nalaze se milijuni potrošeni na izgradnju i uređenje infrastrukture potrebne za održavanje natjecanja, milijuni koji su mogli biti potrošeni na nešto zajednici korisnije. Što je još gore, moram spomenuti da se tijekom priprema za prošlo takvo natjecanje, Svjetsko nogometno prvenstvo u Brazilu, dogodilo stotinjak smrtnih slučajeva koji su rezultat neadekvatnih uvjetara. Radnici su radili za vrijeme ogromnih vrućina i ostalih ekstremnih vremenskih uvjeta, a sve za druge. Međutim, ova generacija okreće se prošlosti zbog nesigurnosti, okreće se domoljublju i nacionalizmu, manje je socijalno osjetljiva od drugih generacija, nezainteresiranom za društveno-političku scenu.

Smatram da smo generacija iluzije slobode izbora, zatriveni u svojim mislima i ciljevima, vjerujemo da o svemu možemo slobodno odlučivati jer se u životu pojavljuje jedna te ista priča, samo sa drugim kulismi.

Arijan Asani, 3. e

SVIJET U ELEKTRONIČKOM ZATVORU

Tehnologija se iz dana u dan sve više razvija i ulazi u sve pore društva. Dok se neki bogate na taj način, drugima ta nova tehnologija uništava život, kao primjerice vojna tehnologija.

Živimo u svijetu u kojem, nažalost, prevladava tehnologija. To ima puno dobrih strana, ali ima i jako loših. Razvijanjem tehnologije ljudi su stekli nova saznanja o životu van Zemlje, o novim lijekovima za nekad neizlječive bolesti... Jedna od pozitivnih uloga društvenih mreža je povezivanje ljudi koji se dugo nisu vidjeli ili onihkoji su udaljeni s prijateljima i obitelji. Nažalost, društvene mreže služe i za internetsko nasilje ili kao mamac za mlade koji nerijetko budu žrtve pedofilije ili silovanja. Najtužnije u cijeloj priči o tehnologiji je to što se ljudi više ne druže i ne komuniciraju jedni s drugima. Kad zajedno sjednu negdje vani, većina ljudi odmah vadi mobitele i uopće međusobno ne razgovaraju.

Još jedna velika nesreća koju napredak tehnologije nosi je brz razvoj vojnog naoružanja. Svjedoci smo mnogo brojnih ratova, a posljedice modernog ratovanja mogu biti katastrofalne jer se razvijaju oružja koja mogu uništiti cijeli planet. Jedna od država koje raspolažu takvim naoružanjem jesu Sjedinjene Američke Države koje imaju najveću industriju oružja u svijetu i godišnje zarađuju preko stotinu milijardi dolara prodajom oružja od kojeg najčešće stradavaju nevini civili.

Volio bih vidjeti kako će svijet izgledati za sto godina, ako će uopće postojati, jer danas je najveća prijetnja društvu ono samo.

Ago Gluhajić, 3.e

ZABILJEŠKE O SLOBODI

Novac donosi i ne donosi slobodu. Donosi slobodujer si možemo priuštiti stvari koje nas čine sretnima i slobodnima. Ne donosi slobodu jer smo, u slučaju da imamo novac, konstantno u strahu od pljačke i otmice. Novac nekima donosi odgovornost, a nekim slobodu. Velika količina novca je izvor brige i straha. Ako imamo brige, nismo u potpunosti slobodni. Možemo biti u strahu i od slobode, ako ne znamo kako je to biti slobodan. Također, ako smo slobodni, možemo biti u strahu da će nam netko oduzeti slobodu. Ni jedan čovjek nije u potpunostisloboden. Sve ono za što mislimo da će nas učiniti slobodnima zapravo će nas još više zarobiti.

Anita Čipak, Sara Grgurić, Ines Mišković, Laura Žigulić, Lana Mikulić - 2.b

Za nas biti apsolutno sloboden znači biti potpuno neovisan o bilo kome ili bilo čemu. Pod pojmom slobode savjesti podrazumijevamo no regrets-pristup, što god napravimo – to postaje ispravno. Ljudi ne mogu biti apsolutno slobodni jer će njihov opstanak uvijek ovisiti o osnovnim fiziološkim potrebama.

Helen Glad, Ema Dijan, Iva Dragović, Eva Gartner, Lea Leonarda Pašić - 2.b

Svaka ludska odluka i potreba uzrokovana je nekim vanjskim utjecajima te, samim time, nije slobodna. Čovjek sam sebe čini neslobodnim u brojnim situacijama, podvrgavajući se utjecaju drugih ili zanemarivanjem vlastitih želja zbog tuđih očekivanja i nametanja. Primjerice, kada prihvativmo tuda razmišljanja i odluke neovisno o vlastitim. Za slobodu se isplati boriti jer je ona temelj stvaranja samopouzdanja i donošenja vlastitih odluka. Bolje je biti sloboden i živjeti teško. Tada možemo objektivno donositi ispravne odluke koje neće imati loše posljedice za nas i okolinu.

Dominik Požnić, Luka Maravić, Mateo Šepić, Sara Gašparić - 2.b

Sloboda je ono što bi svaki čovjek trebao imati. Biti slobodan znači imati pravo na osobno mišljene i imati mogućnost raditi ono što želiš. Biti ono što želiš!

Sloboda je pojam koji objašnjava mogućnost da činimo, govorimo ili mislimo ono što osjećamo. Ona je kao igra bez granica ili prepreka. Sloboda ide u beskraj, dopušta nam sve što nam današnje društvo pokušava oduzeti-pokušavajući nas natjerati da budemo ono što nismo. Ljudi nisu slobodni, nikada nisu bili i nikada neće u potpunosti biti. No sloboda živi u našim mislima.

Ana Borić, 1.r

To što imamo pravo na slobodu ne znači da smijemo raditi što hoćemo. Od nas se uvijek traži odgovorno ponašanje. Da nije tako, slobodom bismo mogli ugroziti druge oko nas i sebe same.

Gala Zukic, 1.r

Ja sam najslobodnija kada sam okružena pozitivnim mislima i ljudima!

Mia Janković, 1.r

Svaki čovjek doživljava slobodu na drugačiji način. Netko se osjeća slobodnim dok je u prirodi, okružen šumom, planinama i rijekama. Netko drugi slobodu

osjeća kada se nalazi u najnapučenijem gradu, okružen visokim neboderima i gomilom ljudi.

Nina Sterija i Veronika Hryshko, 1.r

Osjećam se slobodno kada sam na moru. To možda zvuči čudno jer se mnogi boje mora, ali more u meni pobuđuje mirnoću. Mirnoća je, za mene, dio moje slobode.

Angela Basan, 1.r

Sloboda je osjećaj koji se javlja u čovjeku kada radi ono što želi i što ga usrećuje.

Nina Sorić, 1.r

Nikada nismo u potpunosti slobodni. Da jesmo, svjetom bi zavladao kaos.

Anja Kovač, 1.r

Slobodan sam sve dok nemam prepreka ili dok me netko ne zaustavlja. Svatko je slobodan na neko vrijeme.

Dino Kinkela, 1.r

alarm

Kako mogu biti produktivniji/ja i svojom sposobnošću upravljanja vremenom odrediti kvalitetu svog života?

Većina ljudi izgubi 50% vremena na stvari koje nisu bitne (npr. gledanje televizije). Uspješni ljudi ne gube vrijeme na taj način.

Lana Mikulić, 2.b

**ŠTO MOGU ZNATI?
ŠTO TREBA DA ČINIM?
ČEMU SE MOGU NADATI?
ŠTO JE ČOVJEK!**

Immanuel Kant